

ТМ	Г. XXXII	Бр. 1	Стр. 189 - 203	Ниш	јануар - март	2008.
----	----------	-------	----------------	-----	---------------	-------

UDK 016:316.7(=214.58)(497.11)"2006/2007"

Прегледни чланак

Примљено: 20.12.2007.

Драган Тодоровић

Филозофски факултет

Ниш

БИБЛИОГРАФИЈА НИШКЕ РОМОЛОШКЕ ШКОЛЕ 2006-2007.*

Резиме

Библиографија радова обухвата публиковане радове Нишке ромолошке школе у 2006. и 2007. години и описује 25 јединица хронолошки сврстаних у четири целине: 1. *књиге*, 2. *зборници радова*, 3. *радови у зборницима и књигама других аутора* и 4. *радови у часописима*. Приодат је и пети део, који пописује 8 приказа књига и текстова Нишке ромолошке школе. Стандардна библиотечка обрада допуњена је упоредним преводима наслова прилога са српског на енглески језик и обрнуто, а сваки прилог прати резиме.

Кључне речи: Нишка ромолошка школа, библиографија, Роми, Роми Србије

КЊИГЕ

1. НИШКА РОМОЛОШКА ШКОЛА: Библиографија 1996-2005 / Драган Тодоровић. - Ниш: Универзитетска библиотека "Никола Тесла", 2006. - 174 стр.; 20 cm.
Насл. на енгл. јез.: Romological School of Niš: Bibliography 1996 - 2005.

*Библиографија резимира досадашње активности *Нишке ромолошке школе*. Обухвата период рада Школе од 1996. до 2005. године и описује 165 јединица хронолошки сврстаних у четири целина: 1. *књиге*, 2. *зборници радова*, 3. *радови у зборни-*

todor.d@eunet.yu

* Текст урађен у оквиру рада на пројекту *Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције* (149014Д), који се изводи на Институту за социологију Филозофског факултета у Нишу, а финансира га Министарство науке и заштите животне средине РС.

цима и књигама других аутора и 4. радови у часописима. Придодат је и пети део, који пописује 20 приказа књига и текстова Нишке ромолошке школе. На крају књижице су поговор проф. др Драгољуба Б. Ђорђевића, ауторски и предметни регистар, као и белешке о члановима Школе.

UDK 016:316.7(=214.58) (497.11)

ISBN 86-85227-66-6

2. ДРУШТВЕНА УДАЉЕНОСТ ОД РОМА : Етничко-религијски оквир / Драган Тодоровић. - Ниш : Нови Сад : Филозофски факултет у Нишу : Stylos, 2007. - 244 стр. ; 24 cm. Насл. на енгл. јез. : Societal Detachment from the Roma People: Ethnical-religious Relations.

* Књига јесте делимично прерађена и допуњена верзија ауторовог магистарског рада "Утицај етничко-религијских чинилаца на социјалну дистанцу према Ромима", одбрањеног на смеру *Социологија религије* на Филозофском факултету Универзитета у Нишу јануара 2006. године и награђеног наградом "Др Зоран Ђинђић" за најбољи дипломски или магистарски рад из филозофских и социолошких наука у 2006. години у Републици Србији.

UDK 316.347(=214.58)

316.74:2(=214.58)

ISBN 978-86-7379-123-4

ЗБОРНИЦИ РАДОВА

3. ИСЛАМ НА БАЛКАНСКОЈ ВЕТРОМЕТЕНИ : [Зборник дискусија са четрнаесте годишње конференције Југословенског удружења за научно истраживање религије "Ислам на Балкану: прошлост, садашњост, будућност", одржане на Бабином зубу од 29. и 30. јуна 2007. године] / приредили Драгољуб Б. Ђорђевић, Драган Тодоровић и Љубиша Митровић. Ниш : ЈУНИР, 2007. 130 стр. ; 24 cm. Насл. на енгл. јез. : Islam in the Balkan Maelstrom.

*За време плодотворне дводневне дебате о "европском исламу" и "балканском исламу", положају и деловању Исламске заједнице у Србији, те разноврсним испољавањима "ислама сада и овде", учесници дискусије су се у више наврата дотицали повезаности Рома са изворним мистичким исламом (дервиши, текије и тарикати) на Балкану, затим са разним струјама верског радикализма унутар матичног тока балканског ислама, пажњи коју Исламска заједница у Србији обраћа према Ромима муслиманима као верницима, те друштвеној бесперспективности као резервоару незадовољства Рома који исповедају ислам.

UDK 323.1:28(497)(082)
 316.75:28(497)(082)
 ISBN 978-86-86957-01-6

РАДОВИ У ЗБОРНИЦИМА И КЊИГАМА ДРУГИХ АУТОРА

4. THE ROMA AND ETHNOCULTURAL JUSTICE: Towards a Model of Integration / Dragoljub B. Đorđević and Marijana Filipović

U : Forced Ethnic Migrations on the Balkans: Consequences and Rebuilding of Societies. - Sofia and Tokio : International Centre for Minority Studies and Intercultural Relations and Meiju University, 2006. - Str. 52-76

Nasl. na srp. jez. : Romi i etnokulturna pravda : K modelu integracije.

*Полазећи од чињенице да је већина данашњих држава вишенационална, мултиетничка, вишеконфесионална и мултикултурна, у раду се разматрају основе могућег уређења једне мултикултурне државе. Као пример, узима се конкретна мањина – Роми – и проблеми које она има у три земље: Србији, Македонији и Бугарској. За теоријску основу узет је Кимликин концепт *етнокултурне правде*, базиран на критици политике етнокултурне неутралности и модела изграђивања нације.

UDK 316.752.4(=214.58)(497)

5. О СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИМ И МАГИСТАРСКИМ РОМОЛОШКИМ СТУДИЈАМА : у оквиру Центра за студије балканских култура Универзитета у Нишу / Драгољуб Б. Ђорђевић

U : Za studije balkanskih kultura : [Referat saopšten na okruglom stolu "Potrebe i mogućnosti formiranja Centra za studije balkanskih kultura na Univerzitetu u Nišu", održanom u Nišu 03. avgusta 2005. godine] / priredili Ljubiša Mitrović, Mirjana Kristović i Danijela Gavrilović. - Niš : Institut za sociologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu, 2006. - Str. 65-86

Насл. на енгл. јез. : About a Post-graduate Diploma and MA Programme in Romani Studies : As a Part of the Centre for Studies of Balkan Cultures at the University of Niš.

*У програматском социолошком есеју, што је својеврсни плодаје за заснивање Ромолошке катедре на Филозофском факултету у Нишу и специјалистичких и магистарских Ромолошких студија на Универзитету у Нишу, аутор разматра разлоге оправданости ромолошких студија – посебно њихов значај за изградњу квалификоване ромске елите – друштвене институције и актере који подржавају њихово установљење (Декада укључења Рома 2005-2015, разне државне стратегије за Роме, ромске

вође) и околности због чега би оне требало да буду смештене у Нишу. Аутор аргументовано показује како би Универзитет у Нишу, утемељујући специјалистичке и магистарске ромолошке студије, веома брзо израстао у балкански центар ромологије, а Филозофски факултет у Нишу, отварајући Студијску групу за ромологију, постао препознатљив у балканском и ширем региону. Аутор закључује да је све то лако изводљиво, јер је Ниш: и град Рома, и мултикултурна и толерантна варош, и ромски центар југоисточне Србије, и трансгранично средиште, и првовесник ромске еманципације на светском нивоу, и домаћин Нишке ромолошке школе, и пионир универзитетске наставе о Ромима, и добрано опремљен ромолошким кадровима.

UDK 378.046.4(=214.58)(497.11 Ниш)

6. ROMI KAO TRANSGRANIČNA ETNIČKA I KULTURNA GRUPA: Srbija, Makedonija, Bugarska / Dragoljub B. Đorđević i Marijana Filipović
 U : Kulturni i etnički odnosi na Balkanu – mogućnosti regionalne i evropske integracije / priredili Ljubiša Mitrović, Dragoljub B. Đorđević i Dragan Todorović. - Niš : Institut za sociologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu, 2006. - Str. 217-259
 Nasl. na engl. jez. : Romas as a Trans-Border Ethnic and Cultural Group : Serbia, Macedonia, Bulgaria.

*Резимирајући емпиријске налазе компаративног истраживања у Србији, Македонији и Бугарској, аутори расправљају питање заједничког живота различитих националних заједница, прихватајући Кимликину идеју *етнокултурне правде*. Поводом Рома гледано, предлажу се следеће смернице деловања: изграђивање и јачање идентитета ромске мањинске заједнице, позитивна презентација Рома у медијима и мењање ставова осталих народа о њима, интеграција спроведена на начин да се она међу Ромима не доживљава као новотарија наметнута "одозго" (од већинског народа) или као драстична промена у односу на претходни начин живота, заговарање регионализације, односно територијалне аутономије као модела решавања ромског питања, преузимање одговорности за интеграцију од стране ромских вођа итд.

UDK 316.722(=214.58):316.4.063.3

7. POLOŽAJ NACIONALNIH MANJINA I PREDLOZI IZMENA ZAKONSKE REGULATIVE ZA NJIHOVU INTEGRACIJU I DELOTVORNO UČEŠĆE / Jovan Živković
 U : Kulturni i etnički odnosi na Balkanu – mogućnosti regionalne i evropske integracije / priredili Ljubiša Mitrović, Dragoljub B.

Dorđević i Dragan Todorović. - Niš : Institut za sociologiju
Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu, 2006. - Str. 279-314
Nasl. na engl. jez. : The Position of National Minorities and
Suggestions for a Change of Legislative Regulations for their
Integration and Efficient Participation.

*Аутор сумира сопствене анализе и сазнања о положају националних мањина, па и ромске, на српској друштвеној сцени. Тражење излаза из постојеће претполитичке правно-законске регулативе аутор види у подстицању друштвеног ангажмана на промени правно-политичког положаја мањинских националних заједница, и то кроз: резиме непосредних правно-политичких циљева у измени тог положаја, анализу положаја националних мањина према постојећем *Закону о локалним изборима*, упоређивање законске регулативе у Србији и *Европске повеље о регионалним мањинским језицима* према праву коришћења мањинских језика, анализи медијских садржаја о мањинским заједницама, анализи аспеката промена друштвеног концепта ка европској интеграцији и анализи модела персоналне аутономије, као модуса остваривања колективних права националних мањина.
UDK 323.1(497.11)

8. НИШКА РОМОЛОШКА ШКОЛА: замисао - приноси - перспектива / Драгољуб Б. Ђорђевић
У : Нишка ромолошка школа: Библиографија 1996-2005. / Драган Тодоровић. - Ниш : Универзитетска библиотека "Никола Тесла", 2006. - Стр. 105-126
Насл. на енгл. јез. : Romological School Of Niš: Idea - Contributions - Perspective.

* У поговору за Д. Тодоровићеву Библиографију Нишке ромолошке школе, писац, њен зачетник, детаљно описује њену теоријску позадину, централна поља интересовања, припаднике, искуствена истраживања, научну продукцију, међународну сарадњу и будућност.
UDK 316.7(=214.58)(497.11):316.1

9. ROMOLOGICAL SCHOOL OF NIS: Idea - Contributions - Perspective / Dragoljub B. Dorđević
У : Нишка ромолошка школа: Библиографија 1996-2005. / Драган Тодоровић. - Ниш : Универзитетска библиотека "Никола Тесла", 2006. - Стр. 129-150
Насл. на срп. јез. : Нишка ромолошка школа: замисао - приноси - перспектива.

* У поговору за Д. Тодоровићеву Библиографију Нишке ромолошке школе, писац, њен зачетник, детаљно описује њену те-

оријску позадину, централна поља интересовања, припаднике, искуствена истраживања, научну продукцију, међународну сарадњу и будућност.

UDK 316.7(=214.58)(497.11):316.1

10. МЕЂУЕТНИЧКИ OДНОСИ I КУЛТУРА МИРА НА БАЛКАНУ / Dragoljub B. Đorđević, Jovan Živković, Danijela Zdravković, Marijana Filipović, Dragan Todorović i Irena Veljković

У : *Kultura mira i geokultura razvoja Balkana* / priredili Ljubiša

Mitrović, Dragoljub B. Đorđević i Dragan Todorović. - Niš : Institut za sociologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu, 2006. - Str. 71-102
Nasl. na engl. jez. : *Interethnic Relationships and the Culture of Peace in the Balkans*.

*Уважавајући вредносне системе, заједничке матрице, разлике, стереотипе, предрасуде, балканско и европско културно наслеђе и вредности, аутори истражују могућности заживљавања културе мира у Србији и на Балкану у неколико области, тј. преко социјалне дистанце, односа према Ромима, питања регионализма и конкретног стања у једном крају југоисточне Србије (Врању и околини).

UDK 172.4(497)

323.1(497)

323.15(=214.58)

323.174(497)

11. ROMA (AND SERBS), CULTURE OF DEATH AND TOLERANCE : Three Examples from South Serbia / Dragoljub B. Đorđević and Dragan Todorović

У : *Геокултура развоја и култура мира на Балкану : Етничка и религијска позадина : [Реферат саопштен на научном скупу са међународним учешћем "Култура у структурним променама у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције", одржаном у Нишу 27. и 28. октобра 2006. године]* / приредили Љубиша Митровић, Драгољуб Б. Ђорђевић и Драган Тодоровић. - Ниш : Институт за социологију Филозофског факултета Универзитета у Нишу, 2006. - Стр. 213-33

Насл. на срп. јез. : *Роми (и Срби), култура смрти и толеранција : три примера из јужне Србије*.

* У раду се представља део резултата обимног, трогодишњег истраживања за време којег је обрађено 29 примера ромског сахрањивања у шест округа југоисточне Србије. За потребе рада, приказан је по један такав пример из Нишког (Дољевац – Белотинац), Топличког (Прокупље – Мала Плана) и Јабланичког округа (Лебане – Кривача).

UDK 393(=214.58)(497.11-13)

12. ROMA, WAR AND PEACE : A Plea for Research / Dragoljub

B. Đorđević

У : Кultura mira – појам и функције: [Referat saopšten na istoimenom okruglom stolu, održanom u Nišu 03. juna 2006. godine] / priredili Ljubiša Mitrović, Vesna Milojević i Branislav Stevanović. - Niš : Institut za sociologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu, 2006. - Str. 175-181

Nasl. na srp. jez. : Romi, rat i mir : pledoaje za istraživanje.

* У тексту, који је заправо пледоаје за истраживање, реско се одбацују ставови, ту и тамо изнети од стране појединих социолога, по којима су Роми ратоборни, окупирани насиљем и, чак, склони тероризму, а наговештава аргументација у прилог тврдњи да су они баштиници, носиоци и весници мира, а никако рата. За упоришне тачке такве тврдње, аутор кандидује четири премисе, прецизније четири чињенице које су одсудно утицале на њихову прошлост, које им регулишу садашњост и које ће им одредити будућност: изгон, дијаспору, холокауст и интеркултуралистичку праксу.

UDK 316.347(=214.58)(497)

13. ПРОТЕСТАНТИЗАЦИЈА РОМА СРБИЈЕ / Драгољуб Б.

Ђорђевић

У : Муке са светим / Драгољуб Б. Ђорђевић. - Ниш : Нишки културни центар, 2007. - Стр. 145-154

Насл. на енгл. јез. : Protestantization of Roma in Serbia.

*Нема ургентнијег посла за социологе религије од проучавања протестантизације Рома, јер, феномен је у току, "жив", у одвијању и превирању, треба га обухватити док се не заустави, "умртви" и "окамени", институционализује и рутинира. Нема захвалнијег посла за социологе религије од изучавања протестантизације Рома, јер појава јесте тако сложена, далекосежна и опредељујућа, да у себи сабира све оно чиме би требало да се бави модерна социологија религије. Нека почну са одгонетањем загонетке: "Шта је протестантизација Рома – евангелизација, преобраћавање или чист прозелитизам?" и "Које групе чинилаца пресудно утичу на погарављење протестантизма?".

UDK 316.74:274(=214.58)(497.11)

14. РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА И РОМИ : Пример српских,

македонских и бугарских Рома / Драгољуб Б. Ђорђевић

У : Ка регионалној држави / Јован Живковић. - Ниш : Институт за социологију Филозофског факултета у Нишу, 2007. - Стр.

123-132

Насл. на енгл. јез. : Regionalisation and Romas : Example of Serbian, Macedonian and Bulgarian Romas.

*Резултати емпиријског истраживања показују да Роми могу бити пример разноврсних видова трансграничне и, овде, регионалне, сарадње. Истине ради, српски, македонски и бугарски Роми су знатно пре политичара њу и успоставили. Гоњени бедом и развијајући бројне стратегије преживљавања, они су лако "сломили" крутост државних граница, уздржаност већинских народа и калкуланство политичких одличника. И више од тога, од стране Рома прокрченим друмовима сиве трансрегионалне економије касније су се окористили и већинци – Срби, Македонци и Бугари, како би некако амортизовали стравичне ударце транзиције. Од Рома се учило преживљавању, и то треба признати.

UDK 316.4.063.3:323.174(=214.58)(497.11+497.2+497.7)

15. АЛБАНЦИ ЈУГА СРБИЈЕ О ДРУШТВЕНОМ МОДЕЛУ И ДРУГИМ ЕТНИЧКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА / Јован Живковић
У : Критика политичке праксе / Јован Живковић. - Ниш : Пунта и Центар за регионалну политику, 2007. - Стр. 51-66
Насл. на енгл. јез. : The South Serbian Albanians on the Social Model and Other Ethnic Communities.

*Аутор чини увид у вредносне ставове припадника албанске популације, пре свега из јужне Србије (Бујановац и Прешево), према друштвеном устројству и другим етничким заједницама у непосредном окружењу, пропитујући тако њихову непосредну (не)спремност на суживот у мултиетничком и мултиконфесионалном окружењу. Ставови према Ромима тестирали су анализом одговора на постављене тврдње: *Заједнички живот Албанаца, Рома и Срба у тзв. Прешевској долини није могућ; Роми треба да имају иста права као и остали; Роми би требало да буду пропорционално заступљени у органима управљања; Ром може да буде председник или први човек општине, извршног одбора, партије, полиције, фирме и школе; Ромима је боље да живе у својим махалама него да се мешају са другима; Верска подељеност је препрека развоју националног идентитета Рома* итд.

UDK 316.72(=18)(497.11-13)

323.1(497.11-13)

16. ДРУШТВЕНА УДАЉЕНОСТ ОД РОМА : Покушај интердисциплинарног проучавања / Драгољуб Б. Ђорђевић
У : Друштвена удаљеност од Рома / Драган Тодоровић. - Ниш : Нови Сад : Филозофски факултет у Нишу : Stylos, 2007. - Стр. 11-27

Насл. на енгл. јез. : Друштвена удаљеност од Рома : Покушај интердисциплинарног проучавања.

*Предговор истоименој књизи Драгана Тодоровића у коме се писац критички осврће на ауторов интердисциплинарни приступ, на срж истраживања, кључне налазе, предложене мере, отворена питања, стил излагања и коришћењу литературу. Уз истицање мана, преовладала је висока позитивна оцена монографије.

UDK 316.35(=214.58)(049.32)

316.74:2(=214.58)

17. THE ADMIRABLE ROMA : A Contribution to the Solidification of Cultural Identity / Dragoljub B. Đorđević
U : Identiteti i kultura mira u procesima globalizacije i regionalizacije Balkana: [Referat saopšten na istoimenom naučnom skupu sa međunarodnim učešćem, održanom u Nišu 19. i 20. oktobra 2007. godine] / priredili Ljubiša Mitrović, Dragana Zaharijevski i Danijela Gavrilović. - Niš : Centar za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu, 2007. - Str. 289-315

Nasl. na srp. jez. : Romi za ugled : doprinos učvršćivanju kulturnog identiteta.

* Коликогод да има различитих схватања идентитета, па и у кључним међународним документима који се баве његовим одређивањем, ипак се најчешће подразумева да се састоји од језика, религије, традиције и културне баштине. Невоља је у томе што, поред идентитарно "јаких" и "слабих" народа, постоје и они који су тек пред изградњом, учвршћивањем или дефинисањем културног идентитета. Роми под теретом те невоље настоје, најпре, да омеђе и, потом, да установе чврст културни идентитет. Наравно да то није изводљиво ако крхка ромска елита или талентовани Роми не доприносе стваралаштвом гајењу сопственог културног идентитета. Оригиналност тога процеса лежи у чињеници да су они из унутрашње потребе *Рроманије*-а (ромства, ромскости) – што је синоним за ромски културни идентитет – упућени на практични интеркултурализам, тј. креативну културну размену са окружујућим народима који су свагда поседници већ утемељеног идентитета. У реферату се из овог теоријског оквира анализирају, и документарно представљају, пет ромских стваралаца (композитор, музичар, сликар, ћилимар, телевизијски водитељ) који итекако приносе учвршћивању ромског културног идентитета и за које аутор тврди да могу служити за углед.

UDK 316.7(=214.58)

18. TEKCIAS, TARIKATS AND SHEIKS OF NIŠ ROMAS /

Dragoljub B. Đorđević and Dragan Todorović

U : Islam at the Balkans in the Past, Today and in the Future:

[Referat saopšten na istoimenom naučnom skupu sa međunarodnim učešćem, održanom na Babinom Zubu 29. i 30. juna 2007. godine] /

edited by Dragoljub B. Đorđević, Dragan Todorović and Ljubiša

Mitrović. - Niš : Yugoslav Society for the Scientific Study of Religion, 2007. - Str. 87-102

Nasl. na srp. jez. : Tekije, tarikati i šejhovi niških Roma.

* Религијско-конфесионално биће Рома је разноврсно. У Србији је највише Рома православаца, па онда следе муслимани, док ће врло брзо протестанти надвладати Роме римокатолике. У југоисточној Србији – као и у Нишу, њеном центру – спрам остатка државе, бројни су Роми припадници ислама. Тачније, много је Рома муслимана по конфесионалном пореклу, оних који се једва сећају да су им стари били активни чланови исламске заједнице. Али има и таквих Рома – заиста у големој мањини – који су верни "традицији очева и дедова". Међу њима су дервиши, свакако, социолошки најзанимљивији. Зато аутори у реферату документарно обрађују две ромске текије у Нишу. Једна је смештена у насељу Сточни трг, припада тарикату кадирија на челу с шејхом Љатифи Мухаремом, друга је у Београдмали, окупља дервише реда рифаија на челу с шејхом Слободаном-Данетом Еминијем.

UDK 316.74:28(=214.58)(497.11 Niš)

19. НАЦИОНАЛНА, РЕЛИГИЈСКА И КОНФЕСИОНАЛНА ИДЕНТИФИКАЦИЈА КАО ФАКТОРИ ДРУШТВЕНЕ

УДАЉЕНОСТИ ОД РОМА У СРБИЈИ / Драган Тодоровић

У : Друштвене науке о Ромима у Србији / уредили Горан Башић и Љубомир Тадић. - Београд : САНУ, 2007. - Стр. 95-114

Насл. на енг. јез. : National, Religious, and Confessional

Identification as Factors of Social Distance from Romas in Serbia.

* Изградња нових етничких односа на Балкану није могућа без трезвог суочавања са постојећим проблемима, посебно у сфери регулисања међуетничких односа. Као национална мањина у Србији, Роми су у прошлости и данас бивали најчешћим објектом изражавања социјалне дистанце већинског становништва, али и осталих мањина. Истраживањем заступљености појединих фактора у интензитету друштвене удаљености добијају се релевантне информације које имају посебно значење у мултикултуралним друштвима, а говоре колико су његови чланови, као припадници појединих националних, религијских или културних група везани за своју групу, тј. толерантни једни пре-

ма другима. У раду аутор разматра утицај *етничко-религијске групе* чинилаца – националне, религијске и конфесионалне идентификације – на социјалну дистанцу према Ромима у Србији. На крају рада, држави, друштвеним институцијама и верским заједницама нуди сопствено скромно виђење конкретних мера чије би спровођење могло утицати на смањење друштвене удаљености спрам Рома.

UDK 316.347(=214.58)

20. К СОЦИОЛОГИЈИ РЕЛИГИЈЕ ВЕРСКОГ ЖИВОТА РОМА

/ Драгољуб Б. Ђорђевић

У : Друштвене науке о Ромима у Србији / уредили Горан Башић и Љубомир Тадић. - Београд : САНУ, 2007. - Стр. 115-142

Насл. на енг. јез. : Towards the Sociology of Religion of Roma Religious Life.

* Заснивајући социологију религије верског живота Рома, аутор у тексту одговара и на питања о: религијско-конфесионалном плурализму Рома; верској дискриминацији према Ромима, тј. положају у верским заједницама; односу већинског верског становништва према ромској верској мањини; Ромима као класичним верницима; међусобној нетолерантности Рома због припадности различитим религијама и конфесијама; сахрањивању и гробљима Рома; ромским култним местима и протестантизацији Рома. У својим се одговорима аутор ослања на прелиминарна теоријска и искуствена истраживања Нишке ромолошке школе, чији је оснивач. Та су истраживања, у критичкој расправи са досадашњим увидима српске етнологије, промовисала модернији приступ ромским религијским обичајима, нарочито инсистирајући на класичној, конвенционалној, тј. црквеној религиозности. Исто тако, прелазећи са традиционалног на савремено стање ствари и поштујући узусе изградње социологије религије верског живота Рома, аутор се здушно залаже за редовно емпиријско снимање њихове класичне религиозности, посебно за продубљеније изучавање тзв. протестантизације. Као социолог религије и ромолог чак сматра да није могуће утемељити социологију религије верског живота Рома док се не нагомилају, класификују и систематизују подаци и о једном и о другом виду ромске религијске културе.

UDK 316.74:2(=214.58)

21. РЕЛИГИЈЕ И ВЕРОИСПОВЕСТИ НАЦИОНАЛНИХ

МАЊИНА У СРБИЈИ / Драгољуб Б. Ђорђевић

У : Положај националних мањина у Србији / уредник Војислав Становчић. - Београд : САНУ, 2007. - Стр. 311-326

Насл. на енг. јез. : Religions and Confessions of National Minorities in Serbia.

* У тексту се, изостављајући већинску српску, анализира религијско-конфесионална панорама свих 28 националних заједница у Србији према попису становништва из 2002. године. У етничком мозаику Србије више је хришћански но исламски обојених националних мањина. Међу хришћанским националним мањинама скоро да су равноправно заступљене православна и римокатоличка вероисповест, док код муслиманских мањина апсолутно преовладава сунитски ислам. У представљању религија и вероисповести националних мањина разматрају се из угла социологије религије и следећи појмови и феномени: "конфесионална идентификација", "нарушавање конфесионалног идентитета", "религија судбине", "религија избора", "синкретичка религиозност", "комбинативна религиозност", "религијски трагачи", "вере мањина", "мањинске вере", "мањинске верске заједнице" и "процес протестантизације". Посебна се пажња придаје Ромима, Египћанима и Ашкалијама.

UDK 316.74:2(497.11)

323.15:[316.74:2(497.11)]

РАДОВИ У ЧАСОПИСИМА

22. ИМАТИ ИЛИ БИТИ – ЕЛЕМЕНТ РОМСКОГ КУЛТУРНОГ ИДЕНТИТЕТА : Могуће тумачење из теоријског дела Ериха Фрома / Баја Саитовић
У : Ток. - Год. 41, бр. 38(2006), стр. 87–96
Насл. на енгл. јез. : to have or to be – an element of romani cultural identity: A Possible Interpretation relying on the theoretical work of Erich Fromm.

* Полазећи од теоријског концепта "имати" и "бити" славног немачког психоаналитичара Ериха Фрома, који обухвата две основне човекове оријентације према животу – имање и бивствовање, аутор у свом раду настоји да у основним цртама образложи доминантни концепт "бити" у ромској култури. Аргументацију оваквом ставу проналази у преовлађујућој окренутости ромског народа духовним вредностима, песништву, музици, разним облицима фолклорне уметности и свим оним активностима које подстичу креативност и стваралаштво.

UDK 316.728(=214.58):159.964.2 Фром Е.

23. МАЊИНЕ ЈЕСУ "ЕВРОПЉАНИ" : ЈЕ ЛИ ИНТЕРКУЛТУРАЛИЗАМ ПРЕДУСЛОВ? / Драган Тодоровић и Драгољуб Б. Ђорђевић
У : Habitus. - Год. 8, бр. 13(2006), стр. 101–119
Насл. на енгл. јез. : Minorities are "Europeans" : Is Interculturalism a Precondition?

* Аутори се у раду: 1. критички осврћу на актуелне домете мултикултурализма у савремености; 2. афирмишу интеркултурализам, као нови начин комуникације између различитих етничких и културних идентитета; 3. промишљају питање културних и цивилизацијских ресурса балканских друштава за вишесмерну интеракцију култура иних колективитета, као истински чин поштовања и уважавања различитости и 4. разматрају интеркултуралистички потенцијал Рома као трансграничне, "европске" мањине.

UDK 323.15(4-672)

24. ЕТНИЧКИ СТЕРЕОТИПИ И СОЦИЈАЛНА ДИСТАНЦА
КАО ИНДИКАТОРИ ДРУШТВЕНИХ ПРЕДРАСУДА :

Појмовно одређење и преглед емпиријских истраживања /
Драган Тодоровић

У : Годишњак за социологију. - Год. 2, бр. 2(2006), стр. 213–232

Насл. на енгл. јез. : Ethnic Stereotypes and Social Distance as
Indicators of Social Prejudice : Notional definition and a Survey of
Empirical Research

* Одређујући их као облике и индикаторе друштвених предрасуда, аутор у свом раду сумира досадашње напоре на појмовном одређивању етничких стереотипа и социјалне дистанце и сажето представља налазе једног броја иностраних и домаћих емпиријских истраживања, са посебним освртом на делове посвећене друштвене удаљености од Рома. О социјалној и етничкој дистанци према Ромима у Србији писано је у више наврата и углавном су се резултати емпиријских пропитивања кретали око оцено да што је већа претпостављена социјална близина, то је већа социјална дистанца према овом народу. Но, неминовним се наметао и обрнут процес, тј. формирање извесних ставова припадника ромске националне мањине према припадницима других народа.

UDK 316.647.8:323.11

25. SPC I ROMI : Nekoliko otvorenih pitanja / Dragan Todorović

У : Nova srpska politička misao : Posebno izdanje - Crkva i država.

- God. 14, br. 1(2007), str. 149–155

Насл. на енгл. јез. : The Serbian Orthodox Church and the Romanies:
Some Open Questions

* У јавности преовлађује став да Роми откривене религије прихватају, најпре, из нужде – формално и мимикријски – присећајући се прапостојбинске вере, а кад се то деси, онда мешају хришћанство и ислам, што често завршава у њиховом необичном преплитању. То, многим чудно, преплитање са културолошког аспекта не представља ману него богатство по себи, нарочито ако се гледа из угла интер-

културалистичке праксе у мултиетничким и мултиверским друштвама. Још увек, чини се, откривене религије са зазором прилазе истинском укључивању верујућих Рома, занемарујући, при томе, да примају ли их, доживљавају и третирају једнако равним са осталом паством, они могу бити добри верници.

UDK 281.96(=914.99)

ПРИКАЗИ КЊИГА И ТЕКСТОВА НИШКЕ РОМОЛОШКЕ ШКОЛЕ

26. БИБЛИОГРАФИЈА НИШКЕ РОМОЛОШКЕ ШКОЛЕ /
Јовица Васић
У: Народне новине, Год. LXIV, бр. 26.01.(2007), стр. 19
*Напомена : Култура
27. НАУЧНИЦИ О РОМИМА / Зоран Арачки
У: Вечерње новости, Год. LIV, бр. 19.02.(2007), стр. 19
*Напомена : Ниш
28. НАШЕ КОМШИЈЕ РОМИ / Драган Тодоровић
У: Политика, Год. CIV, бр. 13.08.(2007), стр. 10
*Напомена : Погледи
29. ЗАВИЧАЈНОСТ И ЕГЗИСТЕНЦИЈА / Желимир
Вукашиновић
У: Градина, Год. 42, бр. 16(2006), стр. 287-290
*Напомена : Приказ књиге: Romski eseji / Luka Prošić. - Niš :
Društvo Rom Sait Balić, 2005. - 208 стр.
30. ЕССЕ LIBER / Ђокица Јовановић
У: Теме, Год. 30, бр. 2(2006), стр. 321-322
*Напомена : Реч на промоцији књиге: Romski eseji / Luka
Prošić. - Niš : Društvo Rom Sait Balić, 2005. - 208 стр.
31. РОМИ: ОТВАРАЊЕ КРУГА / Драгољуб Б. Ђорђевић
У: Теме, Год. 30, бр. 2(2006), стр. 323-325
*Напомена : Реч на промоцији књиге: Romski eseji / Luka
Prošić. - Niš : Društvo Rom Sait Balić, 2005. - 208 стр.
32. ЧАСТ ЈЕ НАГРАДА ЗА ВРЛИНУ / Осман Балић
У: Теме, Год. 30, бр. 2(2006), стр. 327-328
*Напомена : Реч на промоцији књиге: Romski eseji / Luka
Prošić. - Niš : Društvo Rom Sait Balić, 2005. - 208 стр.
33. ЕКСПОЗЕ О РОМСКИМ ЕСЕЈИМА / Лука Прошић
У: Теме, Год. 30, бр. 2(2006), стр. 329-332
*Напомена : Реч на промоцији књиге: Romski eseji / Luka
Prošić. - Niš : Društvo Rom Sait Balić, 2005. - 208 стр.

Dragan Todorović, Niš

**BIBLIOGRAPHY OF THE ROMOLOGY SCHOOL OF NIŠ
2006-2007.**

Summary

Bibliography encompasses papers of the Nis Roma school published in 2006 and in 2007 and describes 25 bibliographic units chronologically divided into four entities: 1. Books, 2.Proceedings, 3. Papers in proceedings and books of other authors, and 4. Papers in journals. The fifth part is added which gives 8 reviews of books and texts of the Nis Roma school. Standard library procedure is extended by comparative translations of contributions from Serbian into English and vice versa and each paper is accompanied with the abstract.

Key Words: The Romology School of Niš, Bibliography, Roma, Roma in Serbia